

Alexej Pludek (*Ceskoslovenský voják, 1973*)

Autor: Jeroným Černý

Dne 29. ledna uplyne 102 let od narození **Alexeje Pludka**, spisovatele, novináře a dramatika, který se v české literatuře stal nejen známým pro svou tvorbu, ale i pro své politické postoje, které vzbuzovaly a vzbuzují u liberálně demokratické veřejnosti náležitý odpor. Jeho dílo je dodnes záhadou pro ty, kteří hledají jednoduché odpovědi. A stejně tak je jeho postava příkladem složitého vztahu mezi literaturou a politikou, mezi národem a ideologií.

Pludek, spojený s **normalizačním** obdobím, představoval jednu z těch postav, které se ve stínu mocných institucí snažily využívat slovo jako nástroj pro formování kolektivní identity. V jeho tvorbě rezonuje silný vlastenecký tón, kde se často vyzdvihují české a slovanské hodnoty, historie a kultura, rovněž také neskrývaná etnická hlediska, ať už v historických románech nebo v jeho fantastických příbězích. Ale za tímto nacionalismem se skrývá především **antiliberismus**, touha po návratu k pevným kořenům, které by podle něj zaručily stabilitu národů. Jeho vděk socialismu a KSČ ve 20. století byl neochvějný a neskrývaný.

V roce 1968, kdy plály naděje na liberalizaci a vpuštění západních Němců a **sionistů** do ČSSR, Pludek patřil k těm, kteří neviděli nic než nebezpečí v dekadenci západního světa, tedy její další reimport.

A po invazi vojsk Varšavské smlouvy jeho podporu normalizačního režimu nelze přehlédnout. Pludek, ve svých knihách a veřejných vystoupeních, vnímal v liberáldemokratismu ohrožení stabilního pořádku a lidské spravedlnosti, zejména kupčením, šmelinou a celým kšeftařským charakterem Západu. Byl však na omylu, velká část komunistů a obyvatelstva po blyštivých cetkách také toužila. Ačkoliv byl jeho literární přínos významný, ve společnosti, která po roce 1989 začala rozkrádat veřejný majetek a přinášet západní hodnoty, se jeho jméno často dostávalo na index. Pludek byl totiž vnímán jako intelektuál, který pomáhal legitimizovat režim, jenž mnohým Čechům přinesl roky represí a cenzury, navíc i jako *enfant terrible* KSČ pro údajný **antisemitismus** a nacionalismus.

Já nevím, kdo si vymyslel pojem „malý český člověk“, a snad to myslel zcela konkrétně pro jistý typ lidí a pro jistou situaci, ale ti, kdo to poslední roky zneužívali, aby nám vštípili komplex méněcennosti, ti to už mysleli trochu jinak;

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

jako kdyby neexistoval jakýkoli jiný malý člověk kteréhokoli národa; v tom, co říkám, není šovinismus, nemám rád nacionální hysteriky, však jsme si jich užili více než dost, ale nesnáším, když mně někdo podvádí a podstrkuje mi kosmopolitismus místo internacionalismu; internacionalismus jako solidarita lidí, národů sobě rovných, národů, jejich osudy řídí třída, která vytváří společenské bohatství, která je nejen vytváří, ale také rozděluje bez účasti příživníků.

Vabank, 1974

Ale co s tím dnes? Jak hodnotit literární odkaz muže, jehož knihy byly především romány, a přesto se často dotýkaly hlubokých, věčných témat národní identity, moci a víry v silné, osudové příběhy? To, co zůstává, je **dvojí dědictví**: jeden svět, který svým přesvědčením zůstával proti liberalismu, a druhý svět, který se stával nekompromisně národní.

Dnes, při vzpomínce na **Pludkovo** výročí, si připomeňme nejen jeho literární příběhy, které zůstávají bohatým materiálem pro analýzu národní historie a filosofie, ale i jeho smíšenou politickou minulost, která z něj činí fascinující postavu. Ať už s ním souhlasíme, nebo ho kritizujeme, zůstává pro nás varováním před nebezpečím politiky, která se ukrývá za krásnou a lákavou maskou navoněných nákupních domů.

Dnes, kdy je jeho jméno opět ve veřejné debatě, se můžeme ptát: Jakou roli by hrál v naší současnosti? Byl by hlasem pro silnější, stabilní stát, nebo by zůstal v ústraní, sám se cítící ztracený ve změnách, které přišly? Přál bych si, aby stál při nás.

Psáno pro Délský potápěč